Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Sørensen, Ferd. C.; ved Ferd. C. Sørensen.
Titel | Title:	Literatur og Makulatur eller Hvorledes Hr. L. Moltke oversætter John Forster, Charles Dickens m. fl. : en fotografisk Fremstilling
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Immanuel Rée, 1872
Fysiske størrelse | Physical extent:	16 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

PUBLIC DOMAIN

Literatur og Makulatur

eller

Hvorledes Hr. L. Moltke oversætter John Forster,
Charles Dickens m. fl.

En fotografisk Fremstilling

ved

Ferd. C. Sørensen,
Kgl. Translatør.

„O, lad os ei glemme vor Grammatik!"
C. Wilster.

Kjøbenhavn.

Immanuel Rées Forlag.

I. Cohens Bogtrykkeri.

1872.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

„Charles Dickens's Levnet. Ved John Forster. Oversat fra Engelsk af L. Moltke. F. H. Eibes Forlag.“ 1—4 Hefte.

Det har, som bekjendt, paa vort noget begrændsede dansk-norske Bogmarked vakt en ikke ringe Opsigt, at der, efter at Boghandler Immanuel Rée havde bebudet en ved mig besørget dansk Gjengivelse af John Forsters Life of Charles Dickens, alligevel udkom et Slags Oversættelse af samme Værk, ved L. Moltke, paa Firmaet F. H. Eibes Forlag. I det Angreb, som Hr. Rée gjennem „Nordisk Boghandlertidende“ rettede mod det nævnte Firma, samtykkede dette af gode Grunde ved sin Tavshed, og saa vel Boghandlerverdenen som Almenheden har noksom tilkjendegivet sin Misbilligelse af dets Færd. Denne Side af Sagen skal jeg derfor lade hvile; saa meget mere magtpaaliggende er det mig derimod at fremdrage den anden Side, der da ogsaa ligger mig ulige nærmere, — den literære. Baade de naive Moltketilbedere og de, der dels af en eller anden ikkeliterær Grund ved en betydningsfuld Tavshed have holdt deres Haand over den hidtil næsten af pavelig Ufeilbarhed omstraalede Oversætter, dels vel neppe ane, at den paagjældende „Oversættelse“ er et fuldstændigt Makværk, ville udentvivl have Retfærdighedsfølelse nok til at holde med mig i, at jeg løfter Sløret, dersom jeg kan godtgjøre, at ovennævnte Stykke Arbeide ingenlunde er værdigt til at optages i Kategorien „Literatur“*),

*) Vil man endelig kalde alle trykte Skrifter „Literatur“, saa er dette Skrift i den moltkeske Skikkelse i ethvert Tilfælde en Skam for vor Literatur.

men utvivlsomt bliver at hensætte under Rubrikken „Makulatur"; at det derfor vilde have været et Held baade for en Del af den læsende Almenhed og for Ophavsmanden til bemeldte Gjengivelse eller snarere Ikkegjengivelse, om den var bleven „liggende i Blækhuset"; at de Epitheta (sagkyndig, omhyggelig, smagfuld), med hvilke Hr. Moltke som Oversætter pleier at blive regaleret, altsaa ligeledes, i det mindste her*), ere paa aldeles urette Sted, og at det dog nok kunde være Umagen værdt at prøve, om min Oversættelse af Dickens's Levnet, skjøndt ikke feilfri, ikke skulde være af den Beskaffenhed, at den, langt fra at burde stilles i Skygge ved Siden af L. Moltkes, tvertimod i høi Grad er at foretrække for denne. Ikke mindre for det dansk-norske Publikums end for min egen Skyld udbeder jeg mig da, at dette vil laane Øre til en saadan Bevisførelse, som er desto nødvendigere, da Spørgsmaalet hverken har været bragt paa Bane i „Dagbladet", „Berlingske Tidende" eller „Fædrelandet" og kun for en ringe Del andensteds, og for at ingen skal møde mig med det franske Ordsprog om Kvalm for en Æggekages Skyld eller med det engelske om megen Støi for ingenting, beder jeg lagt Mærke til, for det første, at det betydningsfulde Hensyn til Modersmaalet gjør sig gjældende ved ethvert Arbeide af denne Art, og for det andet, at Talen her er om et literaturhistorisk Hovedværk, et Værk, der omhandler en af den navnkundige engelske Romandigtnings Heroer og er forfattet med Indsigt og Dygtighed; at her følgelig ikke er Spørgsmaal om en Frembringelse, der egner sig til at læses idag og glemmes imorgen, men om en Bog, som i Nutid og Fremtid skal tjene til Veiledning for dem, der attraa en fyldigere Tilegnelse af Englands literære Skatte.

De fleste ville udentvivl indrømme, at man for at kunne oversætte en Bog maa forstaa den. Lad os da se, hvor langt L. Moltkes Forstand i saa Henseende naaer,

*) Man vil vide, at adskillige andre, med Firmaet „L. Moltke" betegnede Oversættelser ogsaa lide under store Brøst.

eller, rettere sagt, lad mig vise, i hvor mange grove Misforstaaelser og Urigtigheder han gjør sig skyldig, — lad mig bevise dette ved paa hvert Sted at give Originalens Sidetal og Ord, Hr. Moltkes Forvanskning (med Sidetal) og min Fordanskning.

I. Hvorlunde Ludv. Moltke forstaar Forster og dem, han citerer, (paa Dickens nær).

2: David Copperfield's *memory* (Hukommelse), Moltke 6: „Historie" (ventelig et Slags Forvexling med memoir). 3: the gravel-walk (Grusgangen), M. 6: „Grønningen". S. 9 (hos M.) erfarer Dickens mærkværdigvis, at en Skole, han har besøgt som Dreng, er reven ned for „Aarhundreder" siden; men Forster (6) siger rigtignok: ages before (for mange Tider siden). 7: thoughtful (dybsindig), M. 10: „tankevækkende". 8: the town (Byen), M. 10: „Tingen". 8: Fielding, described himself and *his belongings* (sine Omgivelser), M. 10: „sine Mennesker". 12: Hr. M. lader Anmærkningen seile sin egen Sø. 12: a dangerous kind of wandering intelligence (et farligt Slags adspredt Tankegang), M. 14: „et herligt Slags ustadig Begavelse" (!) 15: „the ships floating out in the Medway with their far visions of sea (Skibene, der laa og gyngede ude paa Medway, drømmende om fjerne Have), M. 16: „Skibene, som glede ud i Medway med deres skjønne Syner af Have"!!*). 26: every thing *to this accompaniment* went gradually (til dette Akkompagnement gik efterhaanden alt), M.25: „Paa den Maade forsvandt efterhaanden saa godt som alt." (Den lille Charles Dickens bringer efterhaanden Forældrenes Sager til Pantelaaneren og maa deklinere og konjugere for hans „Fuldmægtig"; Vittigheden er sporløst „forsvunden"). 34: I lose here for a little while the fragment (Her slipper Brudstykket lidt op for mig), M. 31: „Jeg slipper her for en liden Stund Brudstykket" (Hvad

*) Et af de mange Pragtsteder, hvor Hr. L. Moltkes „Sagkundskab" og „Smag" vise sig i et aldeles glimrende Lys. Hvorfra skulde Skibene bl. a. glide ud i Medwayfloden?

synes man om en saadan Feil? især da det umiddelbart efter hedder: „men jeg husker tydeligt osv.“ og kort derpaa: „Her er der atter et Hul“). 43: he had a vision, which he has mentioned in Copperfield, of sitting etc. (han saae sig selv — som han har fortalt i „David Copperfield“ — sidde), M. 38: „og i Copperfield saae han sig selv sidde“! 44: boon (Naadesbevisning), M. 40: „Gode“. 53: he never lost his precious gift of animal spirits (han mistede ingensinde den kostelige Gave, han eiede i sit ypperlige Humør), M. 46: „han mistede ikke sin kostbare Gave af fysisk Mod“! 54: a paper (her: en Artikel). M. 47: „et Nummer“ (der har vist foresvævet M. noget om, at paper ogsaa betyder en Avis; et Øieblik efter kaldes samme Artikel a piece — et Stykke — dette skulde ellers synes at være oplysende nok, men saa maa den igjen hedde „Nummer“). 62: He resided with his friends (hos nogle gode Venner), M. 53: „hjemme hos sine Forældre“! 65: the Serpentine (Serpentinedammen), M. 55: „Serpentine Floden“*) 66: it might be difficult to find a more distinguished person who has borne the title [of clerk]. unless we make exception for the very father of literature himself, whom Chaucer, *with amusing illustration of the way in which words change their meanings*, calls ‚that conceited clerke Homère' (hvem Ch., idet han derved giver et morsomt Bevis paa, hvorledes Ord skifte Mening, kalder „hin fantasirige Klerk Homer“), M. 56: „hvem Chaucer saa morsomt kalder „den indbildske Skriver Homer“ (Nei, det er Hr. M., der „saa morsomt“ lader den helleniske Skjalds Aandsfrænde kalde ham dette; thi „indbildsk“ har aldrig, saaledes som conceited, betydet „fantasirig“, og „Skriver“ aldrig „Klerk“ eller bogkyndig Mand: jeg har naturligviis i en Anmærkning paapeget de to en-

*) Atter „Sagkundskab“! Serpentine er en Dam i Regents Park. „Serpentine Floden“ er iøvrigt Exempel paa en aldeles udansk Stavemaade (det burde skrives „Serpentinefloden“), der meget tidt forekommer hos Hr. M.

gelske Ord og deres nuværende Betydning). 76: He [Dickens] has described himself dropping this paper (*not* Mr. Minns and his Cousin, *as he thought*, *but* Mrs. Joseph Porter over the Way, *as a reference to the magazine shows*) stealthily — into a dark letterbox, M. 64: „Han har selv skildret, hvorledes han — lagde denne Artikel (ikke Mr. Minns and his Cousin, som han selv troede, men Mrs. Joseph Porter over the Way, som en Henviisning til(!) Magasinet oplyser) ned i en mørk Brevkasse". (Hr. M. snakker her rent hen i Veiret, fordi han ikke veed, at „reference" ligesaa tidt betyder Eftersyn som „Henviisning"; Forsters Mening er netop, at man ved at se efter i vedkommende Hefte af Tidsskriftet opdager Dickens's Feiltagelse). 91: I had some shadowy association with both (jeg stod i en lille Smule Forbindelse med begge), M. 76: „jeg stod i et vist uklart Forhold til dem begge." (Dette Udtryk giver Læseren meget løierlige Tanker om Forf.s Forhold til Dickens's Giftermaal og Pickwickklubben). 143: as much of the gaiety of nations as had been eclipsed by old Mr. Pickwick's voluntary exile (alt det af Folkefærdenes Munterhed, der var blevet formørket ved, at gamle Mr. Pickwick var gaaet i frivillig Landflygtighed), M. 118: „alt det, der var blevet formørket af Folkefærdenes Munterhed ved (!!!), at gamle Mr. P. osv."*). 144: *this* otherwise not too indulgent commentator, M. 118: „den (ɔ: denne) iøvrigt ikke altfor overbærende Kunstdommer" — dette bliver næsten uforstaaeligt, men i ethvert Tilfælde mindre interessant ved, at Hr. M. ikke har kunnet overkomme, at faa med, hvad der staar i Originalens Rand: at Udtalelsen findes i „Saturday Review". 145: he had lately been reading Miss Bates in *Emma* (han — Dickens — havde nylig studeret Miss Bates i „*Emma*") M. 119: „han havde nylig læst Emma

*) Hvorledes gik det til, at Munterheden her blev et formørkende Element? Hvad i Alverden var desuden alt det, som Folkefærdenes Munterhed havde formørket? og var det ikke Synd og Skam af dem at blive saa muntre ved den brave Pickwicks Ulykke?

af Miss Bates" (Nei, han havde ikke; thi „Emma" er — hvad det foregaaende ogsaa tydeligt nok viser — af Miss Austen, og „Miss Bates" er en Person i Romanen!) 147: When she is disappointed in the character of a woman she has been to see (naar hun føler sig skuffet ved den Karakter, hun opdager hos en Kvinde, som hun har besøgt), M. 121: „Naar hun har besøgt en Kvinde og taget feil af hendes Karakter"! (Kan Hr. M. ikke huske Indholdet af de Romaner, han selv har oversat, saa burde han virkelig undersøge det). 148—49: No one can paint more picturesquely *by an apposite epithet* (Ingen kan skildre mere malerisk ved Hjælp af et Tilnavn), M. 122: „— — — ved et passende Biord"*), 150—51: He found easy remedy for such a miscalculation at his outset (Han fik nemt bødet paa denne Feilregning, hvori han havde gjort sig skyldig fra Begyndelsen), M. 124: „Da han begyndte, havde han havt (!!) let ved at raade Bod paa en saadan Feilregning". 156 Anm.: A looking-glass could not *render* a better fac-simile (Et Speil kunde ikke frembringe en bedre Gjengivelse), M. 128: „— kunde ikke gjengive et bedre Facsimile" (Hr. M. veed uheldigvis ikke, at „render" ikke alene betyder „gjengive" men ogsaa simpelthen give, og her er tilmed ikke Tale om en Gjengivelse af en Gjengivelse — eller af „et Facsimile" —, men af Dickens's Fysiognomi). 183—84: those exquisite chapters of the tale, the 57th and 58th, in which Dick Swiveller realizes his threat to Miss Wackles, discovers the small creature that his destiny is expressly saving up for him, etc. (de to fortrinlige Kapitler i „Den gamle Raritetsboutik", 57 og 58, i hvilke Dick Swiveller iværksætter sin Trusel mod Miss Wackles, opdager den lille Skabning, som hans Skjæbne udtrykkeligt har i Gjem til ham), M. 150: „aabenbarer den lille Skabning, at hans Skjæbne udtrykkeligt lægger Penge op till ham"!!!!!!

---

*) Hr. L. Moltke veed altsaa ikke, at et „Biord" er det samme som et Adverbium.

II. Hvorlunde Ludv. Moltke forstaar Charles Dickens.

„Ja, det er rigtignok slemt, at Moltke misforstaar Forster o. a. saa grundigt; men til Gjengjæld forstaar han jo Dickens saa ypperligt!“ ville Hr. Moltkes gode Venner udbryde. Den ærede Læser tillade mig derfor at paavise, hvorledes Hr. Ludv. Moltke i denne Henseende er faren, naar han staar overfor Udtalelser af selve den udmærkede Romanforfatter, hvis Værker han siges at have oversat med saa stor Dygtighed:

3 Anm.: they are playing *Masaniello* in the drawing-room („Den Stumme i Portici“), M. 7: „Masaniello“ — saaledes hedder den ikke ubekjendte Opera i England; men det har den „sagkyndige“ Oversætter ikke vidst; Slutningen af Anmærkningen (ligeledes Dickens's Ord) springer han over, ventelig fordi han ikke forstaar den. 4: the widening river was bearing the ships, *white sailed or black-smoked*, out to sea (hvidseilede eller sortrøgede), M. 8: „med deres hvide eller af Kulrøg sværtede Seil“ — men Dickens gjør her netop Forskjel paa Seil- og Dampskibe.) S. 7 findes en lang, morsom Udtalelse af selve Dickens, hvem Hr. L. Moltke har Ord for at behandle saa smukt, — den udelader han aldeles. 9: voyages and travels (Reiser tillands og tilvands), M. 11: „Reisebeskrivelser“. 20 Anm.: when *my personal dustiness* shal be past the control of my love of order (naar min personlige Støvethed ikke længere kan beherskes af min Kjærlighed til Orden), M. 20: „naar mit Støv osv.“ (Vittigheden er ødelagt). 36: I could not resist *the stale pastry* put out at half-price on *trays* at the *confectioners'* doors (de gamle Kager paa Bakker ved Konditornes Døre), M. 33: „jeg kunde ikke modstaa den forgjemte Postei, der paa en Bakke stod udstillet til Salg til halv Pris i Posteibagerens Dør“ (En skjøn Samling Fadæser i faa Ord, og et høist opbyggeligt Syn at være Vidne til, hvorledes den første Synd med Nødvendighed drager de andre efter sig!)

53: The never to be forgotten misery of that old time bred a certain shrinking sensitiveness in a certain ill-clad ill-fed child, that I have found come back in the never to be forgotten misery of *this* later time (hin gamle Tids — — — denne sildigere Tids), M. 46: „Hine gamle Dages uforglemmelige Elendighed — hin senere Tids u. E.“ (Her lader Hr. Ludv. Moltke Charles Dickens ligefrem vaase!). 71: arbitrary characters, the most despotic I have ever known (vilkaarlige Karakterer, de mest despotiske K., jeg nogensinde har kjendt), M. 60: „vilkaarlige Tegn, de mest despotiske, jeg osv.“ (Talen er om stenografiske Tegn; men Vittigheden er, som man ser, slaaet fuldstændigt ihjel.) 72: I went at it with a determination to overcome all the difficulties, which fairly lifted me up into that newspaper life (jeg skred dertil med en Beslutning om at overvinde alle Vanskeligheder, ved hvilken jeg steg rask tilveirs i Bladlivet), M. 61: „jeg begyndte derpaa med en fast Beslutning om at overvinde alle de Vanskeligheder, der løftede mig op i Avislivet(!)“ (Som man ser, fuldstændigt meningsløst og extra smagløst). 74 Anm.: I had held volumes of Imaginary Conversations with her mother on our union (Jeg havde holdt hele Bind fulde af tænkte Samtaler med hendes Moder om vor Forening), M. 63: „Jeg havde hele Bind osv.“!! 99 Anm.: „Young, beautiful, and good, God numbered her among his angels at the early age of seventeen.“ (Hende, den Unge, Skjønne og Gode, talte Gud blandt sine Engle, da hun var sytten Aar), M. 82: „Hun var saa ung, saa smuk og saa god, at Gud kaldte hende op til sig blandt sine Engle i den tidlige Alder af sytten Aar“ (En yderst smagfuld Gjengivelse af Charles Dickens's yndefulde Gravskrift over sin dybt begrædte Svigerinde!) 127: If the *Miscellany* is to keep its ground, it must have some continuous tale from me when *Oliver* stops (Skal Miscellany kunne holde sig, da maa den have en eller anden sammenhængende Fortælling fra min Haand, naar „Oliver“ ophører), M. 105: „Holder the Miscellany sig“!!

127: The conduct of three different stories at the same time. (At udarbeide tre forskjellige Romaner paa een Gang), M. 105: „Ledelsen (!!) af disse tre forskjellige Fortællinger". 129: The good and pleasant things are mixed up with every moment of our existence so plentifully *that we scarcely heed them* (at vi neppe ændse dem), M. 106: „at vi neppe behøve at (!!) ændse dem"). 163: Kate wants to know whether you have any books to send her, so please to shoot here any literary rubbish *on hand* (at sende hvad literært Vraggods Du har ved Haanden). M. 135: „at stikke hende noget(!) literært Affald i Haanden" !!! 164: a country dame *rising sixty* (en landlig Dame, der maaler sine tresindstyve Tommer), M. 135: „en Landsbydame paa tresindstyve Aar" !!! — 172: The quantity of each number that should be written by myself (Hvor meget jeg selv skulde levere til hvert Nummer), M. 141: „Størrelsen af hvert Nummer, som skulde skrives af mig selv" !!! 181: I got mingled up in a kind of social paste with the jews of Houndsditch, and roamed about among them (jeg blev blandet sammen med Jøderne i Houndsditch til et Slags selskabelig Deig og flakkede om iblandt dem), M. 148—49: „jeg blev blandet sammen med et Slags social Deig mellem Houndsditchs Kjæber og vankede om iblandt dem" *) !!!!! 209: Last night I was unutterably and impossible-to-form-an-idea-of-ably miserable (Iaftes var jeg usigeligt og aldeles utænkeligt elendig), M. 171: „Iaftes var jeg ubeskriveligt ulykkelig over at være fuldstændigt ude af Stand til at forme en Tanke" !!!

III. Hvorlunde Ludv. Moltke skriver Dansk. „Vi maa, skjøndt med et Suk, tilstaa, dels at Moltke engang imellem tier bumstille hvor Dickens taler, dels at M. jævn-

*) Dette er, med eller uden Hr. L. Moltkes Tilladelse, sandseløs Tale. Det er tillige temmelig forbavsende, at Hr. M. ikke kjender Forskjel imellem Navnet paa en verdensberømt Folkeæt og Betegnelsen for en Del af Menneskets og mange Dyrs Legeme.

ligt, naar han selv tager Ordet, herved viser, at ogsaa hans Yndlingsforfatters Udtryk ere ham en mørk og gaadefuld Tale; men een Ting kan De saa Skam dog ikke fragaa — han skriver rigtigt, klart og yndigt Dansk, især naar han søger at gjengive Charles Dickens's egne Ord!" Det gjør mig ondt at maatte være uenig med ærede Yndere af Ludv. Moltkes Oversættermuse ogsaa i dette tredie og sidste Punkt og ligesaa vel med Hensyn til Charles Dickens's som til Forsters og andre i det omhandlede Værk optrædende Forfatteres Ord; men det gjør mig paa den anden Side godt, at hvorvel jeg nødes til her som ovenfor at tage Illusionens Briller fra mange Øine, vil det dog lykkes mig igjennem efterstaaende Citater yderligere at aabne Blikket for, at Hr. Ludv. Moltke byder Publikum en Mængde slet og smagløst Dansk, og saaledes, om end mest indirekte, at yde en ikke uvæsenlig Skjerv til den sande Smags Fremme: Moltke S. 5: „Det Brudstykke, Walter Scott selv har skrevet af sin Levnets beskrivelse", 7: „de Tankeforbindelser (Forestillinger), **som omgave** (der omsvævede) ham i hans Dødsstund". 8: „lader os holde oppe paa Bakken" (her tales kun til Een: Hr. M. er ulogisk nok til at lade Prædikatet rette sig efter Objektet i Stedet for efter Subjektet!); „Gud velsigne Dem, Sir" *); „stirrede — ud ad Vinduet paa Huset" (ɔ: paa Huset ud ad Vinduet). 9: „anderledes, end som han — beskrev sig at være"; „han er ofte bleven hørt sige" (ufordøielige latinsk-engelske Ordføininger maa man hyppigt døie hos Hr. M.), 11: „det Humor og den Pathos". 12: „en saa stor Klump af literaire Skatte" (yndigt!). 13: „en ret begavet Yngling" (skal ikke være komisk). 15: „Minder, som hang fast ved ham"; „han havde læst

*) Dette udanske Ord træffer man hvert Øieblik hos Hr. M. Paa Dansk bør det undertiden udelades, undertiden oversættes ved „Hr. (Dickens)", „gode Herre", sjeldnere ved „min Herre" — ligesom monsieur.

og atter læst dem allesammen, og det ikke for første anden eller tredie Gang"! (meningsløst: de fremhævede Ord findes ikke i Originalen); „hans sygelige lille Liv", (skrøbelige lille Tilværelse); „Maleriskhed"; „Vexlinger af Forandringer og Skuepladse". 16: „mine Smørrebrød". 17: „Bagkvistkammer". 18: „hvorom jeg føler, at jeg ikke har andet Valg end at sige det"; (Charles Dickens taler): „Han var paa sin Viis stolt af mig og en stor Beundrer af mine Viser". 19: „hvilket Stik det var i hans Hjerte" (Hvor „smagfuldt"! her er Tale om et Syn, der gjorde Dickens inderlig ondt). „Gode Himmel!" (ɔ: Du gode Gud!). 22: „vellugtende Duft"; „den stakkels Drengs Besøg hos hans (ɔ: sin) Morbroder" (Hvorfor ikke „hans's"? Denne plumpe Feil forekommer vistnok adskillige hundrede Gange). 22-23: „den den Gang lille Skuespiller i den Komedie". 23: (Dickens taler:) „vi" (Faderen og han) „græd stærkt" (rørende); (Dickens:) „en derover brugt Shilling". 24: (Dickens:) „kunde jeg tegne, skulde jeg tegne et nøiagtigt Portrait af den gamle brune Kavai, han havde paa, uden nogen anden Kjole under den" (Kavaien og en anden Kjole!). 26: „og hvorom Mindet imellemstunder forfulgte ham". 27: „at skrive sin Levnetsbeskrivelse". 28: „han hed Lamert med Fornavn George"; „som det ofte bitterligen forekom mig". S. 29 opmuntres Læseren ved at høre Rotternes „Kvækken"!. 31: „den bedste Spisestue i Johnsons Boeuf à la Mode Spisekvarter". [De tre sidste Exempler skulle forestille Gjengivelser af Charles Dickens's egne Ord]. 38: „Det Savn, han endnu led mest under, var Savnet af Omgang". 40: „det mindre ophøiede, men mere opnaaelige Gode af en Gave". 43: (Charles Dickens taler): „hint Afsnit af min Barndon, som jeg nu med Glæde har sluttet. Jeg har ingen Forestilling om, hvor længe den (Barndommen!) varede, om det var et Aar eller længere eller kortere. Fra hin Time og til nu have mine Forældre været stumme derom — —. Indtil jeg nu betroer dette

til Papiret, bar jeg aldrig i nogetsomhelst Udbrud af Fortrolighed mod Nogen, ikke engang mod min Hustru, løftet det Tæppe, jeg dengang lod falde". (I Sandhed en yderst „omhyggelig" og „smagfuld" Maade at lade Charles Dickens tale Dansk paa!). 45: „Indtrædelse i Livet" (Meningen er ikke Fødsel, men: Udtræden i Livet!). 49: „Huset staar der endnu i dets oprindelige Tilstand" (hvad for nogets? Hjørnets? thi dette er det nærmest foruudgaaende Ord, som „dets" kan træde i Stedet for). 50: han var „i Besiddelse af en mere end almindelig Oprømthed" !! 52: „en uundertrykkelig (!) Livlighed". 55: „Bedste Sir!" 72 Anm.: „en ikke daarlig Mundsmag af det Slags Vrøvl" (O, hvilken „Mundsmag" af moltkesk Dansk! Det er ikke et Medlem af den laveste Almue, der her har Ordet, men John Forster, Charles Dickens's kjæreste Ven og udkaarne Biograf). 82: „denne Løverdags Høitideligholdelse af hans tolvte Hefte". S. 87 tales der om „opdigtede Skabninger"; man vil overraskes ved at høre, at dette skal være: Fantasiskabninger, men det viser sig paa flere Steder, at Hr. M. ikke kan skjelne mellem „Opdigtelse" og „Digtning". 90: „den uforlignelige Utvungenhed"; „uundertrykkelig Nydelse" (!); „Dommere paa Dommerbænken". 99: „Skuepladsens høiere Formaal af god Literatur og aandelig Nydelse" !! 103: „Tusinder bleve trukne hen til ham, fordi han satte dem midt ind iblandt Optrin osv." !! 106: „stokhalte" Leieheste. 106: „da han havde været borte fra Byen, da det første Nummer (!) af Pickwick var udkommet". 107: „Det hørte til hans Kjærlighed til Orden". 108: (Dickens taler:) „Min Missis (!) skal ud til Middag" (ɔ: min Kone, eller: min Frue). 112: „det vil mindes" (ɔ: man vil ihukomme); 112—13: „Olivers Kvide af barnlig Sorg". 116: (Dickens): „Forhold, der kuede mig med en Jernhaand"; „mine Næreste og Kjæreste". 119: „Dotheboys med Alt hvad der, ligesom et af Hogarths Kobberstik, gjorde det baade latterligt og frygteligt, blev et Hverdagsord". (Denne meningsløse Snak

skal betyde: Alt hvad der gjorde det baade latterligt og frygteligt ligesom et af H.'s Kobberstik). 120: „**med** Smike kom det første af de rørende Billeder, som opfyldte Verden **med Med**ynk **med** det, hvor**med** Grusomhed osv.“ (Hvor „smagfuldt“ og „omhyggeligt“!) — Jeg siger: Med Smike kom det første af hine gribende Malerier, der bragte Verden til inderligt at røres ved det, som Grumhed osv. 121: „En anden høist kjærlig Skabning af det i Nickleby herskende Lune“! S. 125 optræder „en Theatertillemper(!) ved Navn Stirling“; undersøger man nærmere, hvad en saadan Tillemper er for et Væsen, da viser Udtrykket sig mærkværdigvis at skulle betyde en dramatisk Bearbeider og ikke en Bygmester, der omdanner Theatre. „Mellemrummet mellem de to ovenanførte Breve“ er, underligt nok, paa Dansk: Tiden imellem dem. 128: „Aandsspændstighed“! 131: „Kugle**kastning** og **Kasten** med **Kaste**skiver“! (Kastning med Kugler og Skiver). 145: „Ingen Personlighed i prosaisk Digtning(!!!!) var mere yndet af Landor“. (Landor maa da have havt en løierlig Smag, siden han i det Hele yndede en saa lidet lystelig Ting som „prosaisk Digtning“! tænker man ved sig selv; men ser man efter i Originalen, da faar man meget bedre Tanker om L., thi det viser sig da, at Talen er om Digtning i ubunden Stil.)

Af den rige *Flora Moltkiana*, som jeg dybt beklager ei at kunne prise for dens „vellugtende Duft“, har jeg kun plukket nogle Blomster hist og her; dersom enten Hr. L. Moltke eller Andre skulde give mig Anledning dertil, vil jeg gjøre en langt større Høst*) og aabne alle Adgang

---

*) Jeg kan bl. A. fremføre Exempler paa, at Hr. Moltke er meget uvidende med Hensyn til Brugen af det relative Pronomen og ikke engang forstaar den engelske Betegnelse af Klokkeslættet, ligesom jeg ovenfor har viist, at han sammenblander et „Tilnavn“ (Epitheton) med et „Biord“ (Adverbium), hvert Øieblik bruger det personlige Pronomen i Stedet for det reflexive og forsynder sig stærkt imod Ordstillingen, samt at han

til den. Den Samling, jeg her har udstillet (den fortjente næsten at komme med paa **Industri**udstillingen), er imidlertid et slaaende Bevis for, at L. Moltkes saakaldte „Oversættelse“ af Forsters Dickens er et Misfoster, som han burde have bluedes ved at tilkaste sit eget og det norske Folk, saa vel som for, at Navnet „L. Moltke“ paa en dansk Gjengivelse af en fremmed Forfatters Arbeide er langt fra at være en Borgen for dens Godhed — tvertimod maa vække den mest grundede Formodning om dens Slethed.

---

tager feil af Prædikatets Forhold til Subjektet og til Objektet, hvilken Feiltagelse ikke er en Smule heldigere end den at staa paa Hovedet i Stedet for at gaa paa Benene.